



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scriptvrae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

Torres, Francisco de

Coloniae Agrippinae, 1580

VD16 ZV 18729

Capvt IX. De rogatu Christi pro Petro, ne deficeret fides eius, quid
Antonius, & quam ineptè, & impie cauilletur, & quando Christus rogauit, &
quomodo cum confitentur Protestantes, confessionem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

Ex quo tem-
pore Germa-
nia fidem
amisit.

S. Bonifaci-
us primus
Germaniæ
Apostolus.

ut se ille appellauit, cathedra Petri docet, & certum facit. Concludamus igitur, quod sumpsisti ædificatam esse Ecclesiam super Petrum, non esse ἀνάλογον fidei, ἡ δὲ εἶναι ἕ ἀσυνλόγιστον; & illud rursum verissimum, non esse os Ecclesiæ Protestantium successorem Petri, sed Lutherum, id esse ἀνάλογον ἀπιστίας, id est, conuenientiam omnino habere cum incredulitate. Ex eo enim tempore fidem Ecclesia vestra amisit, ex quo os Petri in Cathedra successoris resonans abiicit, id est, ex quo facere desijt, quod Bonifacius Germaniæ Apostolus Ecclesiam, quam primus in ea instituit, facere docuit: & ipse dum vixit, fecit; & fecerunt omnes Episcopi, & eorum ecclesiæ vsque ad Martinum Lutherum hæresiarcham monachum apostatam, & sacrilegum maritum virginis Deo consecratæ, quam ex monasterio Nimicensi in cæste rapuit. Iusta sunt conuitia, quæ pro defensione fidei iaciuntur, quæ neque Scripturæ sanctæ auctoritate, nec Apostolorum exemplo, atq; imitatione carent. Hactenus de tribus tuis rationibus contra primatum Petri fallacibus, & ex quibus nihil concludi possit.

CAPVT IX.

De rogatu Christi pro Petro, ne deficeret fides eius, quid Antonius, & quam ineptè, & impie cauilletur, & quando Christus rogauit, & quomodo cum confitentur Protestantes, confessionem fidei, quæ Petrus nomine omnium fecit Apostolorum fundamentum ecclesiæ esse, simul confitentur Petrum esse fundamentum ecclesiæ, & quomodo non poterat Christus promittere ædificaturum se super fidem Petri ecclesiam, nisi simul promitteret Petro charisma firmitatis fidei: & responsio ad id, quod obijcit Antonius, vocatum esse Petrum sathanam paulo post hunc sermonem, super hanc petram; ex quo effici vult non esse ædificatam Ecclesiam super Petrum & de charismate fidei vnus cuiusq; & quid nobis conferat charisma fidei Petro datum ad fundandam Ecclesiam & quid sit fundari fideles super fidem Petri, quod Antonius non intelligit.

»  Equitur Antonius, iam expendamus rationem
» à Turriano propositam, nomen Petri, inquit,
» fuit inditum Petro propter fidei eius firmita-
» tem, pro qua Dominus rogauit, ne deficeret,
» verum, si tempora distingueret, non sic argu-
» menta-

mentaretur, Christus enim precatus est pro fide Petri sub,
 ipsum tempus mortis, & longe post hanc nominis impo-
 sitionem, de qua disputamus, ac causa suo effectu posteri-
 ore esse non potest; dixit autem Christus, tu es Petrus, non
 tu eris Petrus. Quo fit, vt præsens causa quærenda sit; non
 longe post futura; nimirum ipsa fidei confessio, quam Pe-
 trus ediderat collegarum omnium nomine, quæ est fir-
 missimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod conuelli,
 nunquam potest, atq; vt videat Turrianus, quam parum,
 nos hac ratio moueat, ex illa precatione Christi dicimus,
 argui, fidem Petri fuisse infirmam, quam cum Christus,
 propemodum corruituram videret, pro ea rogauit, ne de-
 ficeret, at si fuisset instar Petræ solidissimæ, quemadmo-
 dum Turrianus existimabat in sua etymologia, certe non
 erat timendum, ne deficeret. Quamobrem eam precatio-
 nem Christi pro Petro, quæ extat apud Lucam, Turria-
 nus non in suæ, sed in nostræ sententiæ subsidium voca-
 uit. *Quid hebetius, aut delirius ista tua impugnatione di-
 ci potest? qua quot verba, tot errata continentur? qua aduer-
 sarij causam non solum non ledis, sed adiuuas, & nesciens præua-
 ricaris? teque inscitæ, & fatuitatis coarguis? Scatim fiet, quod
 dico, manifestum, vt iudicet academia tua, quantus patronus Pro-
 testantium sit Antonius Sadeel. Videamus ergo primum de illa tua
 obseruatione in Matthæo: sic enim ais, dixit autem Christus, tu es
 Petrus, non, tu eris Petrus. Non legisti in Euangelio Ioannis, cum
 Andreas Simonem fratre adduxit ad Iesum, intuitus autem eum Iesus,
 (ait Ioannes) dixit, tu es Simon filius Iona, tu vocaberis Cephas,
 quod interpretatur, Petrus: hic dixit Christus, imponendum Simo-
 ni esse nomen Cephæ, id est, Petri. Marcus cap. 3. & ascendens, in-
 quit, in montem, vocauit ad se, quos voluit, & venerunt ad eum, &
 fecit, vt essent duodecim cum illo; & vt mitteret eos prædicare, & de-
 dit illis potestatem curandi infirmitates, & eijciendi demonia, & im-
 posuit Simoni nomen Petrus; hic Christus Simoni imposuit nomen
 Petri, quod apud Ioannem facturum se dixerat. Quare cum apud*

Quomodo
 in argu-
 mentatione
 Antonij
 quot verba
 tot errata
 deprehensa
 sint

Matthæum ait Christus post illam confessionem fidei, tu es Petrus, perinde est, ut si diceret, nomen tuum est Petrus, siue tu vocaris Petrus: cum autem iam esset Simoni nomen Petri impositum non amplius mutandum, consequens est, ut cum dixit hic, tu es Petrus, simul etiam in eo dixerit, & tu eris Petrus, id est, tu vocaris, & vocaberis semper Petrus. Simul admonuit, ut antea dixi, à qua re esset impositum nomen Petri, à petra scilicet, cum subiunxit continuo, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam, ut iam Petrus sit nomen proprium principis Apostolorum à petra impositum propter firmitatem confessionis fidei, & petra sit nomen eiusdem non proprium sed translatum. Petrum, inquam, vocavit Christus petram non proprie, sed translato, cum subiunxit, & super hanc petram, id est, super hoc firmamentum fidei, quod est Petrus cum confessione fidei, quam tanquam os Apostolorum confessus est, edificabo Ecclesiam meam. Esse autem, Petrum stabile, & inuictum firmamentum fidei, & Ecclesie super eum edificatæ, non fuit, nec est virtutis propriæ Petri, sed virtutis Christi Petro participatæ; charisma, inquam, est, quod illi Christus rogatu suo à patre cælesti impetrauit, tu verò negas impetrasse, quia non hic, cū promittit edificandam esse ecclesiam super hanc petram, sed longe post sub ipsum mortis tempus Christus rogavit pro Petro, ne deficeret fides eius. hic erras dupliciter, primo non dixit Christus sub ipsum tempus mortis, ego rogo pro te, ne deficiat fides tua; sed rogavi, quod cum præteriti temporis sit, quid vetat, ad illud tempus referre, quo promissit edificaturum se Ecclesiam super hanc petram? sicut enim cui iurisdictio data est, ei quoque concessa esse videntur, sine quibus iurisdictio explicari non potuit, ut tuus iurisconsultus Iabolenus ratione naturali magistra iudicavit, sic etiam dicendum est, cui facta est promissio, ei quoque promissum esse videri, sine quo promissio facta expediri non potuit, id autem erat dare charisma, ut non deficeret fides eius, cui promittebat futurum esse eum petram & firmamentum Ecclesie. cum igitur promissit Petro hoc charisma, sine quo promissio edificandæ Ecclesie super eum, præstari non poterat, tunc rogavit Christus patrem cælestem pro Petro, ut daret ei hoc charisma, tunc scilicet,

Quomodo
dupliciter
erret Anto-
nius in eo,
quod ait,
Christum, sub
ipsum tem-
pus mortis
rogasse pro
Petro, ne
deficeret fi-
des eius.

licet, cum Ecclesie præficeretur, id est, cum ei dixit, pascue oves meas, tunc enim promissio ædificandi Ecclesiam super Petrum ad effectum perducta est. Falsum itaque est, & à scriptura discrepat, quod ait Antonius, precatum esse Christum pro fide Petri sub ipsum mortis tempus: non enim dixit ego rogo, sed ego rogavi, ut antea dixi. Ut autem intelligatur, facile esse sic cogitare, tunc scilicet rogasse, cum promissio ædificaturum se ecclesiam super hanc petram, reputemus cum animis nostris, sic precatum esse tunc: En pater celestis, promitto ædificaturum me ecclesiam tuam, & meam super fidem Petri, quam ei reuelasti, tanquam super petram, at firma fides instar Petre virtute propria Petri esse non potest, idcirco rogo pater, ut firmes eam virtute tua, & mea, cum erit toti ouili præficiendus, id est, cum dicetur ei, pascue oves meas. Dicat Antonius, quid habet hæc precatio hoc loco ἀπερον ἢ ἀνεπισημον, quid inquam indecens, aut ab hoc loco Evangelij aut ab alijs discrepans? aut quid obstat, quo minus de hac precatio- ne sub ipsum tempus mortis dixerit, ego rogavi pro te, cum in præterito dixerit, rogavi? Deinde, dum quæris causam firmitatis ecclesie, & ad præ- sationem, & rogatum Christi tanquam longe post hæc impositionem nominis, ut tu ais, non vis referre; bellissime deliras, & te ipsum redarguis, & convincis, non intelligere te, quod loqueris, neque de quo affirmas. Sic enim ais, nimirum ipsa fidei confessio, quam Petrus ediderat collegarum omnium nomine, est firmissimum illud fundamentum ecclesie, quod conuelli nunquam potest. Hic Antonius verbis oris tui captus es, & nesciens ac nolens veritatem confiteris. Cum enim dicis ipsam fidei confessionem, quam Petrus colle- garum omnium nomine ediderat, esse illud firmissimum fundamentum, quod conuelli nunquam potest, simul dicis, Petrum nomine omnium collegarum fidem confitentem, esse illud firmissimum fundamentum, quod conuelli nunquam potest. Confessio enim fidei à Petro nomine omnium collegarum edita, & Petrus edens confessionem fidei nomine omnium collegarum, re & subiecto vnum sit, ratione tantum differunt. Confessio enim fidei, cum sit energia, & omnis energia actus, & omnis actus alicuius substantie actus, sequitur, ut non possit esse sine substantia. Deinde cum non sit ante motum, siue operationem consentientis, neque post motum maneat, sequi-

Quomodo
rogavit pa-
trem Chri-
stus, pro Pe-
tro, ne defi-
ceret fides e-
us.

Quomodo
Antonius
verbis oris
sui captus,
& conuictus
est, & nesci-
ens, quid di-
ceret, verita-
tem confel-
sus est.

Quomodo
confessio fi-
dei Petri, &
Petrus con-
fessionem fi-
dei confel-
sus, idem re
sunt, ratio-
ne tantum
differunt.

tur εν τῷ γίνεσθαι μόνου τὸ εἶναι εἶναι, id est solum modo esse, cum sit. Hæc enim est natura operationis, quæ media est inter operantem, & opus, ut vtriusque habitudo; & altero duorum sublato, interit; & secum infert operantem & opus; sicut inflammatio secum infert inflammantem, & inflammatum; & refrigeratio frigerantem, & refrigeratum; intelligentia intelligentem, & rem intellectam; deificatio deificantem, & deificatum, non enim potest habitudo sine habentibus habitudinem esse, nec intelligi. Sic confessio habitudo est intermedia duorum, confitentis, & rei, quam confitetur; & altero sublato, interit; & ideo inseparabilis est. Petri igitur confessio fidei nomine omnium Collegarum non potest à Petro

Quomodo
confessio si
dei Petri no
mine omni
um colle
garum, si est
fundamen
tum eccle
siaz, necesse
est, ut sit in
aliquo, quia
per se esse
non potest

separari, nec aliud est, quam Petrus fidei confessionem edens. Quare si tu Antoni à Petro separas confessionem fidei nomine omnium collegarum, cum in se esse non possit, in quo alio pones, qui nomine omnium Apostolorum eam edat, ut sit firmissimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod nunquam conuelli potest? ostende aliquem in terris, qui nomine omnium Apostolorum confessionem fidei edat. Nulum reperies, si successorem Petri tollas, qui est os omnium Episcoporum, qui Apostolorum successores sunt, & ut credas, nisi enim credas, non intelliges, idem esse, ædificatam esse. Ecclesiam super Petrum, & super hanc petram, ut Dominus dixit, & super hanc confessionem fidei à Petro editam, quia libenter Græcis vteris, recitabo Græcè, quæ Theophanes Ceramaeus Episcopus Tauromenia in

Theopha
nes Cerama
us Taurom
enia in Si
cilia Episco
pus.

Sicilia, antiquus & eruditus auctor, in sermone de sanctis Apostolis scripsit, ἐγὼ δὲ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ πῆτρα καὶ ἐπὶ τῇ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ δικοδομήσω τὴν ἐκκλησίαν, σὺ φησι, πέτρα ὧν, πῆτρα γενήσεται ἡ ἐκκλησία, καὶ τὰ λόγια πύργου, καὶ τὸ ἐδραζομένης ἐκκλησίας ὁ θεμέλιος, καὶ πρώτη τῆ πνευματικῆς οἰκοδομῆς ἀφορμή: ἐπὶ ὁμολογίᾳ γὰρ ταύτῃ τῆ ἐκκλησίας ὁ θεμέλιος ἔσται. ταύτης γὰρ τῆ κρηπίδος τεδείσῃς, καὶ τὰ λοιπὰ δόγματα ἀσφαλῶς οἰκοδομήσεται. Reddamus Latine, Ego verò, inquit, dico tibi, quod tu es Petrus; & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam. Tu, inquit, qui Petrus es, petra fies fidei verbi, & ecclesiæ firmatæ fundamentum, ac spiritualis ædificationis primus aditus; super hanc enim confessionem tuam fundamentum ecclesiæ stabit. tali namq; petra, ac rupe col-

pe collocata, reliqua dogmata firmè, ac tuo ædificabuntur. Eusebius Alexandrinus in Asia Episcopus, de quo Autherus Pont. in epistola sua meminit, in Homilia de resurrectione explanans illud, dicit discipulis, & Petro, veni, inquit, ne metuas, οὐκ ἠλάθωσά σε τὸ χορὸν τῆς δόξης, οὐκ ἐχώρησά σε τὴν ἀξίαν, οὐκ ἐτίμησά σε δεύτερον ἄλλω, οὐ δέδωκα ἄλλω τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, μηδὲ δειλιάσης πρὸς ἐμοί, οὐκ ὑπῆρχες, τοσοῦτος ἔστι, ὅ ἐάν δήσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, μηδὲ φοβηθῆς πρὸς ἐμὲ, ὅ ἐπιγυαλιὰ μὲν, πληρῶς, ἐπὶ τῆ περὶ τὴν σὺ πίσει οἰκοδομήσω μὲ τὴν ἐκκλησίαν. ut Petrus non timeret, ne propter negationem dignitatem Apostolici principatus amisisset, veni, inquit, ne timeas, nihil tibi de gloria chori Apostolici minui; non te à dignitate remouii; non feci te secundum posc alium; non dedi alteri clauas; ne metuas Petre, qualis eras, talis es; quodcūq; ligaueris super terram, erit ligatum & in cælis; ne metuas Petre, quod promisi, impleo; super fidem tuam, quæ fit petra, ædificabo Ecclesiam meam. Cyrillus Alexandrinus, qui Synodo Ephesinæ, & Calcedonensi præfuit in homilijs quas ἑορταστικὰς vocauit, quæ extant, sic ait de Petro, πέτρα γὰρ καλεῖται, καὶ τὰς κλεῖς τῆς ἐκκλησίας πιστεύεται. πέτρα δὲ οἶμαι παρωνύμως ἕτερον οὐδὲν, ἢ ἀκατάσβεστον, καὶ ἐδραστοῦ τὸ μνηστὸς πίσει κέκληται, ἐφ' ἧ καὶ ἀδιάπτωτος ἐρήρεται καὶ διαπέπηγοι ἡ ἐκκλησία χριστοῦ, καὶ αὐτῶς ἀνάλωτος τῶν ἀδύπολων ἢς αἰεὶ διαμένουσα, interpretemur Latine, ut qui Græce nesciunt, intelligat. Petrus, inquit, petra vocatur, & ei clauas ecclesie creditæ sunt: petram verò nihil aliud, arbitror, vocari παρωνύμως, nisi immobilem, & firmissimam discipuli fidem, super quam Ecclesia Christi ita fundata, ac fixa est, ut subuerti nō possit, & à portis inferni perpetuo tuta, & incolumis duret. Hactenus Cyrillus; omitto alia aliorum in eandem sententiam, quæ in eo loco, quem ante à indicauit, contra Centuriatores à me recitata sunt. Videamus reliqua, quæ ex libro tuo recitata sunt, cum Christus (inquit Antonius) fidem Petri propemodum corruituram videret, pro ea rogauit, ne deficeret; at si fuisset instar petræ solidissimæ, quemadmodum Turrianus existimat, non erat timendū, ne deficeret. Hinc effici vult Antonius, non rogasse Dominum pro Petro, ne fides eius deficeret, cum promisit ædificaturū se Ecclesiam,

Eusebius A-
lexandriae
Asiæ Epi-
scopus.

Quomodo non poterat Christus p mittere adificaturū se ecclesiam su per fidē Pe tri instar Pe trz firmissi mam, nisi si mul promit teret charis ma firmita ris fidei Pe tro, quia il la firmitas fidei Petri, quz futura erat funda mentum ec clesiaz, non poterat esse virtutis pro priaz, sed à Deo comu nicatz.

siam super eum tanquam super solidissimam petram, quia si erat, inquit, instar petre solidissimæ, non erat timendum ne deficeret; ac proinde nõ opus erat precatione, hoc enim cõcludere voluit. Quis nõ miretur tam obtuse rationis conclusionem. dic Antoni, firmitatem illam fidei Petri instar petre solidissimæ, putas ne potuisse esse proprie virtutis Petri, an potius diuinæ virtutis? non credo te respon surum, potuisse esse virtutis proprie Petri. Si igitur virtutis proprie Dei, sequitur, charisma fuisse Petro donatum illius tantæ firmitatis fidei instar petre solidissimæ. Cur igitur negas potuisse esse effectum precationis Christi? hoc enim, dic, miterum, concluder voluisti, cum ais, at si fuisset instar petre solidissimæ, quemadmodū Turrianus existimat, non erat timendum, ne deficeret ac proinde nõ opus fuisset rogare, ne deficeret. Hoc enim sequi putas. Aut si non negas potuisse esse effectum precationis Christi, cur negas fuisse? an forte existimas, cum postea negavit Petrus, defecisse fidem eius? quod si non defecit, idq; nõ fuit virtutis eius proprie, fuit igitur charisma, quod tunc promisit Petro, cū promisit edificaturum se super confessionem fidei eius firmissimæ Ecclesiam suam, quæ promissio fallere non poterat. Pergamus ad ea, quæ sequuntur. Huc accedit, quod Petrus vocatus est sathanas ab ipso Christo paulo post hunc sermonem habitum de edificanda Ecclesia super petram, ex quo sequitur Petrum non fuisse illam petram, quia oportet eam esse firmissimā, inconcussam, & immutabilem, qua ratione nomen petre à Christo usurpatum est. Nec hic intelligis, quod loqueris, neq; de quo affirmas. Dominus enim edificaturum se super Petrum fidem firmissime confitentem promiserat, & eidem charisma firmitatis fidei simul daturum, ut paulo ante dixi, quia sine eo edificari Ecclesia super eum non poterat; utrunq; autem præstitit, cum tempus adfuit edificandi ecclesiam super eum, ut ante ea promiserat. quod aut Sathanam eum Dominus vocavit, nullam frustrationem illi promissioni factæ attulit; neq; ullam repugnantiam cum ea habet, aut si hoc non intelligis, ita esse, nihil funditus sapis. Vide quid beatus Hilarius libro decimo de Trinitate de hoc loco scripserit, Petrus, inquit, dum timorem passionis

Quale sit, quod Antoinius obijcit, vocatū esse Petrum Sathanam paulo post sermonem habitum de edificanda ecclesia super hanc petram.

passionis

passionis Domino tribuebat imprudenter, & si charitate in Christum motus, Sathanas, & scandalum erat, hæc Hilarius. At scis tu Antoni, nisi omnia plane ignoras, imprudentiam, & ignorantiam eorum, quæ credenda sunt firme, non tollere, neque frustrari firmam fidem, alioqui omnes idiotæ Ecclesiæ Catholicæ, & ignari articulo- rum fidei, quos vocamus, fidem firmam amiserunt. Quod tu non dabis: illa igitur imprudentia & inscitia Petri non læsit Christi promissionem, neque facere potuit, quo minus charisma fundandi Ecclesiam super firmissimam fidem suam Petrus à Deo patre, orante pro eo Christo, acciperet. Adiungis deinde, cæterum si Petrus est fundamentum Ecclesiæ propter firmitatem suæ fidei, ergo ratione Causæ, propter quam ipsa firmitas fidei, Petri erit potius Ecclesiæ fundamentum; at hoc falsum est, quia fidelis quisque ex sua fide, non ex aliena vivit, Habacuc 2. Neq; Christiani ideò credunt, quia Petrus constanter credidit, sed quia spiritus Dei in illis operatur, ut credant, veraq; fide amplectantur Christum filiū Dei viventis, atque ita super petram ædificentur. Verissimum est, quod ex Dionysio Areopagita didicimus, ἀσάτον καὶ ἀλλοιωτήν εἶναι περὶ τὴν πατὸδαπὴ τῆς πλάνης ποικιλίας φορὰν, id est, mori- nem instabilem, atque variabilem esse in multiplici erroris varietate: hinc est, quod cum falsum defendas, tibi ipsi non potes constare, ut hoc loco tecum planè pugnas; & quod paulò ante asseueranter concessisti, nunc asseueranter rursus negas. In principio enim huius capituli 9. in quo adhuc versor, sic scripsisti, recitabo iterum, quo fit, inquis, ut præsens causa quærenda sit, non longe post futura, nimirum ipsa fidei, confessio, quam Petrus ediderat collegarum omnium nomine, quæ est firmissimum illud fundamentum Ecclesiæ, quod conuelli nunquam potest. Hactenus tu: illic confessionem fidei à Petro editam fundamentum Ecclesiæ firmissimum esse confiteris, quod ego verissimum esse docui, & si tu, quod confessus es, non intellexeris, nunc cōtrà, firmitatē fidei Petri negas esse fundamentum Ecclesiæ; & rationē adiungis, quia fidelis quisq; inquis, ex fide sua

Locus Euangeliij, Vade post me Sathanas, scandalum es mihi.

Inconstantia Antonij Sadeelis, & tecum repugnantia.

vivit

De charitate fidei, vniuscuiusque Christiani proprio, & de charismate fidei Petri & quid inter se differant.

viuit, non ex aliena; & hoc verum est, & rectè dicis; neque Christiani ideò credunt, quia Petrus constanter credidit, sed quia Spiritus sanctus in eis operatur, vt credant; veraque fide amplectantur Christum filium Dei viuentis; & hoc etiam damus: quod autem adiunxisti, atque ita super petram aedificentur, falsa est hæc interpretatio, & à te inuenta, cui nulla scriptura, nec vllius antiqui doctoris auctoritas & testificatio astipulatur. Est quidem charisma vnicuique Christiano datum credere in Christum filium Dei viuentis: sic. n. ait Apostolica doctrina, lib. 8. Clementis Rom. c. 11. ἐπεὶ ὁκλῆσιν ἀνδρῶν πνεύματος διὰ χριστοῦ εἰς τὸν θεόν, ὅς ὁκλῆσιν ἔλαβε χάρισμα πνεύματος, ὡς τὸ τε ἄλλο τὸ ἀπαλλαγῆναι πολυθῆ ἀσεβείας, καὶ πνεύματος θεοῦ. Si dià χριστοῦ χάρισμα ἔστι θεοῦ. Verum huiusmodi charisma fidei cuiusq; non est petra, super quam aedificatus est, qui hoc charisma accepit, & habet; alioqui tot essent fundamenta Ecclesie, quot sunt charismata fidei, id est, quot sunt Christiani, quia vnusquisque ex fide sua, quæ Dei donum est, viuit, quod tu ex Propheta citasti; sed potius petra est charisma fidei Petro promissum & datum ad aedificandum, & firmandum ecclesiam super eum. Etsi enim, vt antea dixi, fides non nititur in auctoritate humana, sed in auctoritate veritatis à Deo reuelatae, tamen, quæ esset veritas à Deo reuelata, non habent aedificatam super petram à Christo in aedificio ecclesie positam, quia à Petro discesserunt.

Quomodo falsa, & heretica interpretatio sit, aedificari super petram, super quam aedificauit Christus ecclesiam, esse fide amplexi filii Dei viuentis. Protestantes ecclesiam non habent aedificatam super petram à Christo in aedificio ecclesie positam, quia à Petro discesserunt. Quid nobis conferat charisma fidei Petro datum ad fundandam ecclesiam, siquid non quia Petrus credidit; nos credimus, vt Antonius caluaniari videtur.

tunc certos non esse voluit, & prouidit Christus, cum confessio nostræ fidei cum confessione fidei Petri, & successoris Petri consentiret. A qua, quia confessio Protestantium Augustana, quam à Martino Luthero acceperunt, dissentit, idcirco falsa est, & heretica, et Protestantes, quia à Cathedra Petri discesserunt, Ecclesiam super Petram à Christo in aedificio Ecclesie positam non habent aedificatam. Itaq; non credimus, quia Petrus constanter credidit, quod tu temerè obiecasti, quasi hoc nos diceremus; sed ideò credimus, fidem nostram in auctoritate veritatis à Deo reuelatae niti, & non in auctoritate humana, vt fides Protestantium in auctoritate Lutheri nititur, licet negent, quia cum Cathedra Petri conuenit.

Sequitur, sed cur non potius istam disputationem re-
 fellimus ab ipsa rectè disputandi scientia? nam fidei constantiam, & firmitatem, quæcūq; tandem in Petro fuerit, dice.

dicemus qualitatem in Petro fuisse. Quisquis ergo dixerit, fideles super fidem Petri, id est, substantiam super ποίοντα, & accidens fundari, certe frequentissimo Philosophorum theatro explodetur. Vix tenere risum potui, cum ad hunc locum veni. Primum simili argumentatione conuincio explosum te esse à te ipso, frequentissimo philosophorum theatro, vt tuo more loquar. Tu enim ais, nimirum ipsa fidei confessio, quam Petrus ediderat, est firmissimum illud fundamentum Ecclesie, quod conuelli nunquam potest. Quæro abs te Antoni, fuit ne accidens confessio fidei in Petro, an non? si fuit accidens, quod haud dubio respondebis, tu igitur, qui fideles super confessionem ipsam fidei, quam Petrus ediderat, fundari dixisti, id est, substantiam super ποίοντα, & accidens, certe frequentissimo philosophorum theatro explosus es. Deinde, quomodo potes philosophus, vt cupis, numerari, qui proprias voces philosophorum, ignoras? tu enim fideles super fidem Petri fundari sic accipis, sicut philosophi dicunt qualitates fundari super quantitatem, vt colorem in superficie, & figuram in lineis vel in superficie: quo quid obtusius, aut magis ridiculum dici potest? fundari enim qualitates super quantitatem, quæ materiam consequitur, nihil aliud est, quam esse quantitatem subiectum qualitatibus materialium. Fundari vero fideles super fidem Petri, est à Petro firmari in fide, vt sicut Apostolus ad Philipp. scripsit, idem sapiamus, & in eadem regula permaneamus, quod tam diu fit, quandiu à Cathedra Petri non disceditur, pro quo Christus rogauit, ne fides eius deficeret, & cui iussit ob hanc causam, vt aliquando conuersus, firmaret fratres suos: totam enim fraternitatem intellexit, qua ecclesia Catholica continetur, cum fratres tuos dixit. Vt iam si quid aliquando dubitaretur, quod ad dogmata fidei aliqua ratione per- tineret, id cum Petro in successore eius fideles conferrent, vt inde certi fierent, quomodo ad veritatem Euangelij ambulandum esset, ne circumferrentur omni vento doctrinæ, & peregrinis doctrinis abducerentur, quod Protestantibus, & Confessionistis euenit, quia neglecta Cathedra Petri, Martini Lutheri cathedram pestilentiam sequi maluerunt. Inde vero profectus est tuus error, vt putares fideles

Antonijar-
gumentatio
ridicula.

Quomodo
Antonius,
qui numera-
ri Philoso-
phus cupit,
propriis vo-
ces philoso-
phorum ig-
noret.

Quid sit fun-
dari fideles
super fidem
Petri.

Vnde acci-
dit Protestan-
tibus & con-
fessionistis,
vt peregrini-
nis doctrinis abduce-
rentur omni
vento do-
ctrinæ cir-
cumactis

deles super fidem Petri fundari, esse substantiam super *πρότιστα*,
 & accidens fundari, quod *ψικώς*, id est, nude, & absolute sine habi-
 tudine ulla fideles considerasti, qui super fidem Petri fundari dicuntur.
 at aliud est hominem esse, aliud hominem fidelē esse; & si enim homo, &
 homo fidelis idē subiecto sunt, ut homo, & homo musicus, tamen fide-
 lis homo efficitur τῆ πρὸς θεὸν σχέσει, id est, habitudine ad Deum,
 cui credit, & à quo accepit charisma fidei, sicut ait beatus Cyrillus
 τῆ πρὸς θεὸν σχέσει θεοποιεῖσθαι, id est, habitudine ad Deum adopta-
 ti, deificamur. Si tantus in philosophiæ studio esses, quantum videri
 vis, didicisses ex Damasceno, optimo Theologo, & philosopho, quod
 tradit, inquit, τὰ πρὸς τι χρεὶν ὁποῖα ποτ' ἀνὴρ ἢ ἄλλω κατηγορεῖ-
 ται ἀναγεῖσθαι, ἵνα καὶ ἑαυτὸν θεωρεῖται πρότερον ἔπειτα ὡς σχεῖται
 ἔχοντα πρὸς τὴν ὑπὸ τὰ πρὸς τὴν ἀναγεῖσθαι. δὲ γὰρ εἶναι πρῶτον ἀσχεῖτος,
 καὶ περὶ ταυ θεωρεῖσθαι τὴν αὐτὴν σχέσιν. Oportet, inquit, quæ sunt ad ali-

Doctrina
 philosophi-
 ca de ijs, que
 sunt ad ali-
 quid.

Quomodo
 Antonius
 non didicit
 ea, que sunt
 πρὸς π,
 consideran-
 da esse prius
 absolute, ut
 Philosophi
 præcipiunt.
 Quomodo
 Antonius,
 cum sermo
 sit de charis-
 mate fundan-
 di & firman-
 di fideles in
 fide, non in-
 telligit de
 quo genere
 fundamen-
 ti fiat ser-
 mo.
 Locus epist.
 ad Philip. ve-

quid, qualiacunq; sint, sub aliquod prædicamentum reducere, ut i-
 psa prius in se considerentur; postea, tanquam habitudinem habentia
 opus est ea sub prædicamentum eorum, quæ sunt ad aliquid, referre.
 Necesse enim est esse quædam prius solute, ac postea considerari eo-
 rum habitudinem. Hactenus Damascenus. Si tu Antoni hanc viam
 didicisses, non considerares fideles in Categoria substantiæ solum; id
 est, absolute, quatenus homines tantum sunt; sed mox etiam in ca-
 tegoria ad aliquid. Ex quo facile intelligere potuisses, non substan-
 tiam super *πρότιστα*, & accidens; sed fidem cuiusq; à qua fidelis di-
 citur, in anima, cui inhaeret, fundari, ut accidens in substantia.
 quod enim proprie est, inquit Philosophus in physicis, non accidit,
 sed ei accidit aliud. At nos non de hoc genere fundandi loqui-
 mur, sed de charismate fundandi & firmandi fideles in unitate fi-
 dei, & Ecclesiæ, quod est Petro datum, cuius fides certos red-
 dit fideles de sua fide; si collata cum fide, quam prædicat, & do-
 cet Cathedra Petri, consentiēs reperitur. Petrum enim posuit Chri-
 stus secundum Evangelium, ut esset *κωνὸν καὶ ὑπογραμμὸς*, id est,
 regula, & norma fidei orthodoxæ. de hac regula dixit Apost. quod
 paulò ante memini in epistola ad Philip. verunt amen ad quod præ-
 uenimus, ut idem sapiamus, & in eadem permaneamus regula. Ipse
 idem

idem Apostolus, quam regulam nunc dicat, exemplo suo docuit, cum ascendit Hierosol. & prædicationem Euangelij cum Petro contulit, scilicet, quia sciebat, ut antea dixi, electum eum fuisse à Christo ex Apostolis, ut esset eorum os ad prædicandum gentibus verbum Dei, & ad credendum. Tu fortassis interpretaberis, regulam esse, quam Paulus dicat, Scripturam, siue verbum Dei, hoc enim habitat in ore vestro abundanter, non quidem, sicut Apostolus ad Coloss. scripsit, in omni sapientia, sed potius in omni insipientia. vos enim sicut à Luthero didicistis, scripturas sanctas faciles ad intelligendum & interpretandum esse putatis, & docetis, & sic eas vestro sensu hæcenus intellexistis, & interpretati estis. at si hanc solum regulam fidei Christus in Ecclesia sua reliquisset, quid aliud, quam gladium delphicum haberemus? quem, inquit Arist. in Politicis, fabri ætarij faciunt ob inopiam? ut enim gladius delphicus ferreum instrumentum erat multis vsibus accommodatum, cuiusmodi sunt, qui simul gladij, & styli sunt, aut acus, & lima: sic erit Scriptura sancta, nisi sit vnus tandem, qui interpretationi, & intelligentie eius præsit, e cuius cathedra fidelis, & catholicus sensus, cum in dubium venerit, petatur, & ne in vacuum currendum sit, cum eo ad imitationem Pauli conferatur.

runtamen
ad quod
preuenimus
vt idem sa-
piamus, & in
eadem regu-
la permane-
amus.

Quomodo
interpretan-
das esse scri-
pturas Pro-
testantes à
Luthero di-
dicerunt.

Quomodo
interpretari
scripturam
ad libidinē
proptij sen-
sus simile
sit, vt habe-
re delphicū
gladium.

CAPVT X.

Responso ad calumniam Antonij, qui ait, non debere quæri rationem nominis Petri, à Christo impositi extra circumstantiam loci Matthæi, & ineptum esse dicere, vocatum esse Petrum: propter firmitatem fidei ad firmandos fratres; sicut ei Dominus postea præcepit. Et de eo, quod obiecit, non potuisse firmitatem fidei Petri transire ad successores, & de Symmacho Pontifice impudenter reprehenso, & de testimonijs antiquorum, transire ad successores Petri firmitatem fidei eius, & quomodo transeat.

S Equitur in libello Antonij, ne quid omnino prætereamus. Addit, inquit, aliam rationem Turrianus, nempe Petrum dictum fuisse petram propter auctoritatem firmandi patres in fide ex eo, quod scribitur eodem capite 22. apud Lucam,

N 2 & tu